

## 128. Tiistaina 20 päivänä marraskuuta 1990

kello 20.20

| Päiväjärjestys                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Siv. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Ilmoituksia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Toivomusaloite n:o 89<br>Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 60                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |
| Ensimmäinen käsittely:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Siv. 5) Ehdotus laiksi sähkölain muuttamisesta ..... 4373<br>Hallituksen esitys n:o 203<br>Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 61                                                                                                                                                                                                       |      |
| 1) Ehdotus laiksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ..... 4372<br>Hallituksen esitys n:o 214<br>Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 14                                                                                     | 6) Ehdotus maaseutuelinkeinolaiksi . 4374<br>Hallituksen esitys n:o 66<br>Toivomusaloitteet n:ot 792/1987 vp. sekä 596, 615 ja 641/1988 vp.<br>Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 15                                                                                                                                            |      |
| 2) Ehdotus lisävaltuuksien antamisesta valtioneuvostolle lainanottoon vuoden 1990 aikana .....<br>Hallituksen esitys n:o 277<br>Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 58                                                                                                                                                                                                                 | 7) Ehdotukset laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta .....<br>Hallituksen esitys n:o 208<br>Lakialoitteet n:ot 28 ja 71/1989 vp.<br>Toivomusaloitteet n:ot 522/1989 vp. sekä 736 ja 787<br>Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 38                                                                                                         | ,,   |
| 3) Ehdotukset liikevaihtoverolaiksi 4373<br>Hallituksen esitys n:o 96<br>Lakialoitteet n:ot 9, 32, 93, 108 ja 110/1989 vp. sekä 5, 33, 65, 81 ja 90<br>Toivomusaloitteet n:ot 63, 85, 87, 88, 115, 181, 205, 215, 231 ja 244/1987 vp., 44, 48, 63, 85 ja 93/1988 vp., 32, 39, 44, 60 ja 88/1989 vp. sekä 59—61, 66—68, 73, 87, 88, 93 ja 129<br>Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 55 | 8) Ehdotukset laeiksi kansaneläkelain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta .....<br>Hallituksen esitys n:o 205<br>Lakialoitteet n:ot 58—60/1987 vp. sekä 107, 113 ja 116<br>Toivomusaloitteet n:ot 1015/1987 vp., 672/1988 vp., 518, 548 ja 619/1989 vp. sekä 697, 708, 710 ja 796<br>Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 39 | ,,   |
| 4) Ehdotus laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta ..<br>Hallituksen esitys n:o 129                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 9) Ehdotukset laeiksi työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain muuttamisesta ..... 4375                                                                                                                                                                                                                                                | ,,   |

Siv.

Siv.

Hallituksen esitys n:o 153  
 Lakialoitteet n:ot 85 ja 92  
 Toivomusaloitteet n:ot 681 ja 800/1988  
 vp. sekä 527, 530 ja 619/1989 vp.  
 Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 40

10) Ehdotus laiksi työsuojeluhallin-  
 nosta annetun lain muuttamisesta .... 4375

Hallituksen esitys n:o 212  
 Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 41

11) Ehdotukset laiksi takaisinsa-  
 nista konkurssipesään sekä eräksi-  
 hen liittyviksi laeiksi ..... „

Hallituksen esitys n:o 102  
 Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13

#### Esitellään:

12) Hallituksen esitys n:o 264 Neu-  
 voston kanssa sosiaaliturvasta teh-  
 dyn sopimuksen eräiden määräysten  
 hyväksymisestä ..... „

13) Hallituksen esitys n:o 265 Poh-  
 joismaiden välillä virka-avusta veroa-  
 sioissa tehdyn sopimuksen eräiden  
 määräysten hyväksymisestä ..... 4376

14) Hallituksen esitys n:o 266 Eu-  
 roopan sosiaalisen peruskirjan ja siihen  
 liittyvän lisäpöytäkirjan eräiden mää-  
 räysten hyväksymisestä ..... „

15) Hallituksen esitys n:o 284 laiksi  
 valtion taidemuseosta annetun lain  
 2 §:n muuttamisesta ..... „

16) Hallituksen esitys n:o 288 laeiksi  
 kansaneläkelain sekä lapsen hoitotues-  
 ta annetun lain 4 §:n muuttamisesta .. „

17) Hallituksen esitys n:o 291 laeiksi  
 työsopimuslain muuttamisesta, työso-  
 pimuksen irtisanomismenettelystä an-  
 netun lain kumoamisesta ja työttö-  
 myysturvalain 9 §:n muuttamisesta ... „

18) Hallituksen esitys n:o 292 laiksi  
 työneuvostosta ja työsuojelun poik-  
 keusluvista annetun lain 10 c §:n muut-  
 tamisesta ..... „

19) Hallituksen esitys n:o 293 laiksi  
 opintovapaalain 5 ja 10 §:n muuttami-  
 sesta ..... „

20) Hallituksen esitys n:o 294 laiksi  
 merimieslain muuttamisesta ..... 4376

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pe-  
 sälä.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä ole-  
 viksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelli-  
 seen täysistuntoon.

#### Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

**1) Ehdotus laiksi Amerikan yhdysvaltojen  
 kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan  
 kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja  
 veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopi-  
 muksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Ensimmäinen käsittely  
 Hallituksen esitys n:o 214  
 Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 14

Toinen varapuhemies: Käsittelyn  
 pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö  
 n:o 14.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely ju-  
 listetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suu-  
 reen valiokuntaan.

**2) Ehdotus lisävaltuuksien antamisesta val-  
 tioneuvostolle lainanottoon vuoden 1990 ai-  
 kana**

Ensimmäinen käsittely  
 Hallituksen esitys n:o 277  
 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 58

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 58.

Keskustelua ei synny.

Lainanottovaltuuksien ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

### 3) Ehdotukset liikevaihtoverolaiksi

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 96  
Lakialoitteet n:ot 9, 32, 93, 108 ja 110/1989 vp. sekä 5, 33, 65, 81 ja 90  
Toivomusaloitteet n:ot 63, 85, 87, 88, 115, 181, 205, 215, 231 ja 244/1987 vp., 44, 48, 63, 85 ja 93/1988 vp., 32, 39, 44, 60 ja 88/1989 vp. sekä 59—61, 66—68, 73, 87, 88, 93 ja 129  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 55

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 55.

#### Keskustelu:

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Ehdotan, että asia pannaan pöydälle ensi perjantaina pidettävään täysistuntoon.

Ed. Tennilä: Herra puhemies! Kannatan tehtyä ehdotusta.

Toinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus asian pöydällepanosta ja sitä on kannatettu, asia on jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Ed. Knuuttila: Herra puhemies! Ehdotan, että asia pannaan pöydälle ensi torstain täysistuntoon.

Ed. Holvitie: Herra puhemies! Kannatan ed. Knuuttilan tekemää ehdotusta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Seppänen ed. Tennilän kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi perjantain täysistuntoon.

Ed. Knuuttila ed. Holvitien kannattamana on ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi torstain täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

### Äänestys ja päätös:

Ed. Knuuttilan ehdotus ”jaa”, ed. Seppäsen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 17 jaa- ja 19 ei-ääntä; poissa 163. (Koneään. 23)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Seppäsen ehdotuksen.

Asia pannaan pöydälle ensi perjantain täysistuntoon.

### 4) Ehdotus laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 129  
Toivomusaloite n:o 89  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 60

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 60.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

### 5) Ehdotus laiksi sähkölain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 203  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 61

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 61.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

## 6) Ehdotus maaseutuelinkeinolaiksi

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 66

Toivomusaloitteet n:ot 792/1987 vp. sekä 596, 615 ja 641/1988 vp.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 15

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 15.

### Keskustelu:

Ed. Anttila: Arvoisa herra puhemies! Aivan lyhyesti totean, että eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on saanut valmiiksi maaseutuelinkeinolain käsittelyn, jota käsittelemistä minusta voidaan aivan syyllä luonnehtia asiallisiksi. Valiokunta teki lakiesitykseen useita perusteltuja tarkennuksia, ja niiden avulla mielestäni tämän esityksen toimivuutta on valiokuntakäsittelyssä korjattu.

Sen sijaan lain toisen käsittelyn yhteydessä tulen tarkemmin puuttumaan hallituspuolueiden valiokunnan mietintöön liittämään ponsilauselmään, jossa vaaditaan selvitetäväksi vuokramaan saanti pitkäaikaisella vuokrasopimuksella maatilahallituksen kautta. Tämä ponsiesitys tähtää selkeästi tietyllä tavalla torpparijärjestelmän uudelleen henkiin herättämiseen, mutta palaan siihen tarkemmin toisen käsittelyn yhteydessä.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Ed. Anttilan puheenvuoron alkuosa oli erittäin asiallinen ja suorastaan lupaava. Odotin sitä loppuhuipentumaa ja mitä siitä seuraakaan. Täytyy sanoa, että loppuosa, jossa viitattiin johonkin torpparijärjestelmään, ei osunut lainkaan kohdalleen. Meillä on edessä erit-

täin perusteellinen ja ilmeisesti jälleen kerran erittäin värikäs keskustelu tästä aiheesta lain toisen käsittelyn yhteydessä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

## 7) Ehdotukset laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 208

Lakialoitteet n:ot 28 ja 71/1989 vp.

Toivomusaloitteet n:ot 522/1989 vp. sekä 736 ja 787

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 38

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 38.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

## 8) Ehdotukset laeiksi kansaneläkelain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 205

Lakialoitteet n:ot 58—60/1987 vp. sekä 107, 113 ja 116

Toivomusaloitteet n:ot 1015/1987 vp., 672/1988 vp., 518, 548 ja 619/1989 vp. sekä 697, 708, 710 ja 796

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 39

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 39.

### Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Tämä kansaneläkeuudistus on ankara asia, koska sen kautta hallitus tekemällään esityk-

sellä jättää osan kansasta heitteille. Esitys on myös tehnyt nykyisestä hallituksesta kolmijalkaisen, sillä seitsemän ja puoli vuotta hallitusvastuussa ollut SMP ei katsonut voivansa olla mukana tämän tyyppisessä hallitusyhteistyössä, joka vähempiosaisia kohtelee niin kuin nyt on tapahtunut.

Herra puhemies! Tästä asiasta meidän täytyy keskustella hieman tarkemmin, ja siitä syystä ehdotan, että asia jätettäisiin pöydälle ensi torstaina pidettävään istuntoon.

Ed. Anttila: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Aittoniemen tekemää ehdotusta.

Toinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus asian pöydällepanosta ja sitä on kannatettu, asia on jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Aittoniemi ed. Anttilan kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Aittoniemen ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

## **9) Ehdotukset laeiksi työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain muuttamisesta**

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 153  
Lakialoitteet n:ot 85 ja 92  
Toivomusaloitteet n:ot 681 ja 800/1988 vp.  
sekä 527, 530 ja 619/1989 vp.  
Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 40

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 40.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

## **10) Ehdotus laiksi työsuojeluhallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 212  
Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 41

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 41.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

## **11) Ehdotukset laiksi takaisinsaannista konkurssipesään sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 102  
Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

ulkoasiainvaliokuntaan, jonka tulee pyytää lausunto sosiaalivaliokunnalta

## **12) Hallituksen esitys n:o 264 Neuvostoliiton kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

ulkoasiainvaliokuntaan, jonka tulee pyytää lausunto valtiovarainvaliokunnalta

**13) Hallituksen esitys n:o 265 Pohjoismaiden välillä virka-avusta veroasioissa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

ulkoasiainvaliokuntaan, jonka tulee pyytää lausunto sosiaalivaliokunnalta

**14) Hallituksen esitys n:o 266 Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja siihen liittyvän lisäpöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä**

sivistysvaliokuntaan

**15) Hallituksen esitys n:o 284 laiksi valtion taidemuseosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

sosiaalivaliokuntaan

**16) Hallituksen esitys n:o 288 laeiksi kansaneläkelain sekä lapsen hoitotuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

**17) Hallituksen esitys n:o 291 laeiksi työ sopimuslain muuttamisesta, työsopimuksen irtisanomismenettelystä annetun lain kumoamisesta ja työttömyysturvalain 9 §:n muuttamisesta**

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

**Keskustelu:**

Ed. Stenius-Kaukonen: Herra puhemies! Hallitus esittää irtisanomismenettelystä annetun lain kumottavaksi. Kannatan lämpimästi tätä, koska olemme alun perin olleet sitä mieltä, että olisi ollut parempi ottaa nämä asiat työ sopimuslakiin, niin kuin hallitus nyt esittää.

Se, mitä hallitus esittää työ sopimuslakiin näistä asioista, merkitsevät parannusta nykyiseen käytäntöön, mutta korjaukset eivät ole riittäviä. Joudumme varmasti esittämään työ sopimuslakiin lisäparannuksia. Eräs asia, joka tässä kannattaa ottaa esille, on se, että aikanaan hallitus esitti, että kun työntekijän pyynnöstä työnantajan on ilmoitettava kirjallisesti irtisanomisen tai työsuhteen purkamisen perusteet pääkohdittain, oli kanne aikaa vain puoli vuotta. Nyt hallitus esittää sitä nostettavaksi kahteen vuoteen. Olenkin alun perin todennut, että puolen vuoden kanneaika on aivan liian lyhyt ja työntekijät menettävät etuuksia sen vuoksi. On hyvä että hallitus on edes tässä vaiheessa sen huomannut ja esittää korjausta asiaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti sosiaalivaliokuntaan

**18) Hallituksen esitys n:o 292 laiksi työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain 10 c §:n muuttamisesta**

**19) Hallituksen esitys n:o 293 laiksi opinto-vapaalain 5 ja 10 §:n muuttamisesta**

**20) Hallituksen esitys n:o 294 laiksi merimieslain muuttamisesta**

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi torstaina kello 16 ja kyselytunti samoin ensi torstaina kello 17.

Täysistunto lopetetaan kello 20.35.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola